

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että luonnonsuojelulakiin tehdään Euroopan unionin uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan muuttuneen lainsäädännön edellyttämät muutokset. Ehdotuksen mukaan Helsingin yliopiston erillislaitoksena toimiva Luonnontieteellinen keskusmuseo toimisi

tieteellisenä viranomaisena uhanalaisten lajien kauppaa koskevissa asioissa. Samalla lakiin on tarkoitus tehdä eräitä teknisluontoisia korjauksia.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1997 tai mahdollisimman pian sen jälkeen.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Washingtonissa 3 päivänä maaliskuuta 1973 tehty villieläimistön ja -kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskeva yleissopimus (SopS 45/1976), jäljempänä CITES-sopimus, tuli Suomen osalta voimaan 8 päivänä elokuuta 1976.

Euroopan yhteisö on hyväksynyt CITES-sopimuksen täytäntöön panemiseksi neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3626/82 luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen soveltamisesta yhteisössä sekä komission asetuksen (ETY) N:o 3418/83 luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen soveltamiseksi yhteisössä vaadittujen yhdenmukaisten asiakirjojen myöntämistä ja käyttöä koskevista säännöksistä.

Joulukuun 9 päivänä 1996 Euroopan yhteisön neuvosto hyväksyi asetuksen luonnonvaraisen eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä (ETY) N:o 338/97, jäljempänä neuvoston CITES-asetus.

Neuvoston CITES-asetus tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1997.

Neuvoston CITES-asetus on sellaisenaan Suomessa sovellettavaa lainsäädäntöä, joten Suomen lainsäädäntöä tulee muuttaa sen voimaantulon yhteydessä ainoastaan niiltä osin kuin asetuksella veloitetaan jäsenvaltio ryhtymään tiettyihin toimenpiteisiin.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 44 §:ssä säädetään uhanalaisten lajien kansainvälisestä kaupasta. Pykälässä viitataan luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen soveltamisesta yhteisössä annettuun neuvoston asetukseen (ETY) N:o 3626/82 sekä määritellään asetuksessa tarkoitettujen toimivaltaiset hallintoviranomaiset. Koska pykälään ehdotetaan tehtäväksi lukuisia muutoksia, joiden johdosta myös momenttien järjestys tulisi muuttumaan, esityksessä ehdotetaan, että selkeyden vuoksi koko pykälä muutetaan.

Nykyisessä muodossaan luonnonsuojelulain 44 §:ssä säädetään ainoastaan toimivaltaisista viranomaisista. Pykälän soveltamisala on täsmennettävä, koska sitä tulisi

soveltaa myös sellaisiin eläin- ja kasvilajeihin, jotka eivät esiinny Suomessa luonnonvaraisina. Ilman soveltamisalan täsmäntämistä lain 58 §:ssä säädetyt rangaistussäännökset soveltuvat ainoastaan niihin lainvastaisiin tekoihin, jotka kohdistuvat Suomessa luonnonvaraisena esiintyvien neuvoston CITES-asetuksessa tarkoitettujen lajien yksilöihin. Toisaalta lain 45 §:ä sovelletaan muihin kuin 44 §:ssä tarkoitettuihin lajeihin, joten 44 §:n soveltamisalan täsmennyksellä selkeytetään myös 45 §:n soveltamisala.

Luonnonsuojelulain 44 §:ä ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälässä viitattaisiin 1 päivänä kesäkuuta 1997 voimaan tulevaan neuvoston CITES-asetukseen sekä todettaisiin neuvoston asetuksessa tarkoitettujen lajien yksilöiden maahantuonnista, maastaviennistä, jälleenviennistä ja kauttakuljetuksesta sekä niiden kaupasta, kaupaksi tarjoamisesta, hallussapidosta kaupallisiin tarkoituksiin, julkisesta näytteillepanosta kaupallisessa tarkoituksessa ja kuljetuksesta myytäväksi olevan voimassa, mitä neuvoston asetuksessa säädetään. Soveltamisalan täsmäntämiseen liittyen ehdotetaan lain 37 § muutettavaksi jäljempänä esitetyin tavoin.

Neuvoston CITES-asetuksen 13 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltion on nimettävä yksi tai useampi tieteellinen viranomainen, jolla on tarvittava pätevyys ja jolla on selkeästi muista nimetyistä hallintoviranomaisista erillään olevat tehtävät. Suomessa ei tällä hetkellä ole CITES-sopimuksessa tai sen täytäntöönpanoon liittyvissä Euroopan yhteisön asetuksissa tarkoitettua tieteellistä viranomaista.

Tieteellisen viranomaisen tehtävänä olisi antaa neuvoston CITES-asetuksen mukaisesti asetuksen liitteissä A ja B lueteltujen lajien yksilöiden kolmannesta maasta yhteisöön tuonnin tai yhteisöstä kolmanteen maahan viennin sekä liitteessä A lueteltujen lajien yksilöiden yhteisön sisällä siirtämisen edellyttämästä lupahakemuksesta lausunto luvan myöntämisen edellytysten täyttymisestä. Tieteellinen viranomainen antaisi lausuntonsa myös silloin, kun päätettäisiin takavaroitettujen elävien neuvoston CITES-asetuksessa tarkoitettujen lajien yksilöiden lopullisesta sijoittamisesta. Tieteellisen viranomaisen tehtävänä olisi lisäksi seurata asetuksen liitteessä B lueteltujen lajien yksilöiden vientilupien myöntämistä sekä niiden yksilöiden varsinaista vientiä ja tarvittaessa ilmoittaa hallintoviranomaiselle lajin suojelutilanteen

säilyttämiseksi tarvittavista vientilupien myöntämisen rajoittamistoimenpiteistä. Tieteellisen viranomaisen edustaja myös osallistuisi neuvoston asetuksessa tarkoitettun tieteellisen tarkasteluryhmän kokouksiin. Tieteelliselle viranomaiselle on Suomessa tarpeen antaa lisäksi eräitä asetuksen täytäntöönpanoon liittyviä asiantuntijatehtäviä, erityisesti tulliviranomaisille tarvittaessa annettava tunnistusapu neuvoston CITES-asetuksessa tarkoitettujen lajien yksilöiden maahantuonnin tai maastaviennin yhteydessä.

Helsingin yliopiston Luonnontieteellinen keskusmuseo harjoittaa eläin- ja kasvitieteellistä tutkimusta ja suorittaa Suomen luonnon inventointia sekä koordinoi Suomen luonnontieteellisten museoiden tutkimus- ja tallennustoimintaa. Luonnontieteellisellä keskusmuseolla on erinomaiset valmiudet ja asiantuntemus toimia tieteellisenä viranomaisena.

Luonnonsuojelulain 44 §:n 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että neuvoston CITES-asetuksessa tarkoitettu tieteellinen viranomainen olisi Helsingin yliopiston Luonnontieteellinen keskusmuseo. Lisäksi ympäristöministeriöllä olisi valtuus antaa Luonnontieteelliselle keskusmuseolle neuvoston asetuksen täytäntöönpanoon liittyviä asiantuntijatehtäviä. Esityksessä ei ehdoteta muutoksia hallintoviranomaista sekä lupien ja todistusten myöntämistä koskeissa asioissa toimivaltaista viranomaista koskeviin säännöksiin. Päätettäessä neuvoston CITES-asetuksen tarkoittamien lupien tai todistusten myöntämisestä koskien yksilöitä, jotka on pyydystetty metsästyslain nojalla, Suomen ympäristökeskuksen on varattava lausunnonantomahdollisuus myös Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle. Tehtäessä päätöksiä sellaisista CITES-järjestelmää koskevista asioista, jotka liittyvät metsästyslaissa mainittuihin lajeihin, on ympäristöministeriön kuultava maa- ja metsätalousministeriötä.

Neuvoston CITES-asetuksen 12 artiklan kohdan 1 mukaan jäsenvaltion on nimettävä ne tullitoimipaikat, joilla suoritetaan asetuksessa tarkoitettujen lajien yksilöiden yhteisöön tuontia tai yhteisön ulkopuolelle vientiä koskevat tarkastukset ja muodollisuudet, mainiten erityisesti eläviä yksilöitä varten olevat tullitoimipaikat. Rajanylityspaikkojen määrän rajoittaminen tehostaisi asetuksen täytäntöönpanoa ja uhanalaisten lajien yksilöillä käytävän kansainvälisen kaupan valvontaa sekä varmistaisi sen, että rajanyli-

tyspaikoilla on riittävä asiantuntemus ja varustetaso, jotta elävien eläinten kohtelu olisi hyväksyttävää.

Luonnonsuojelulakiin lisättäväksi ehdotettavan 44a §:n mukaan neuvoston CITES-asetuksessa tarkoitettujen lajien yksilöt, niiden osat ja johdannaiset on tuotava maahan Euroopan yhteisön ulkopuolisista maista, jäljempänä kolmannet maat, sekä vietävä maasta kolmansiin maihin luonnonsuojeluasetuksessa (160/1997) nimettävien hyväksytyjen rajanylityspaikkojen kautta, jollei luonnonsuojeluasetuksella toisin säädetä. Velvollisuus käyttää nimettyjä rajanylityspaikkoja ei koske yhteisön sisällä tapahtuvaa neuvoston asetuksessa tarkoitettujen lajien yksilöiden siirtämistä eikä kauttakuljetuksia Suomen alueen läpi. Luonnonsuojeluasetuksella rajanylityspaikat nimettäisiin siten, että ne ovat samoja kuin ne rajanylityspaikat, jotka on mainittu eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain (1192/1996) nojalla annetussa maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä eläinten eläinlääkinnällisistä rajatarkastuksista (1236/1996) sekä kasvinuojelulain (1203/1994) nojalla annetussa maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä 105/95 kasvituotteiden maahantuonnissa, maastaviennissä ja markkinoinnissa noudattavista kasvinuojelun vaatimuksista (1371/1995). Luonnos luonnonsuojeluasetuksen muuttamisesta on tämän esityksen liitteenä.

Neuvoston CITES-asetuksen 16 artiklan mukaan jäsenmaiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet seuraamusten varmistamiseksi artiklassa luetelluista rikkomuksista. Pääosa neuvoston asetuksessa luetelluista teoista on Suomessa rangaistavia rikoslain (1889), tullilain (1466/1994), eläinsuojelulain (247/1996) tai luonnonsuojelulain nojalla. Siltä osin kuin neuvoston CITES-asetuksessa luetellut teot eivät ole nykyisen lainsäädännön nojalla rangaistavia, tulee ne luonnonsuojelulaissa säätää luonnonsuojelurikkomuksina rangaistaviksi. Tällaisia tekoja ovat neuvoston CITES-asetuksen nojalla myönnettyssä luvassa tai todistuksessa määrättyjen ehtojen noudattamatta jättäminen, asetuksessa edellytetyn tuonti-ilmoituksen tekemättä jättäminen, neuvoston CITES-asetuksessa tarkoitettujen lajien yksilöiden ostaminen, ostettavaksi tarjoaminen ja hankkiminen kaupallisiin tarkoituksiin, käyttö taloudellisessa hyötymistarkoituksessa, julkisen näytteillepano kaupallisessa tarkoituk-

sessä, myynti ja hallussapito myyntitarkoituksessa, sekä myytäväksi tarjoaminen ja myytäväksi kuljettaminen 8 artiklan vastaisesti. Lisäksi on välttämätöntä tehostaa rangaistussäännöksellä 44a §:ään ehdotettua velvoitetta käyttää asetuksessa tarkoitettujen lajien yksilöiden maahantuonnissa ja maastaviennissä hyväksytyjä rajanylityspaikkoja.

Luonnonsuojelulain 58 §:n 2 momentin 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että luonnonsuojelurikkomuksena rangaistavaa olisi myös jättää noudattamatta neuvoston CITES-asetuksen nojalla myönnettyssä luvassa tai todistuksessa asetettuja ehtoja. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 kohta, jonka mukaan luonnonsuojelurikkomuksena rangaistavaa olisi 44 §:ssä tarkoitettussa neuvoston CITES-asetuksessa edellytetyn tuonti-ilmoituksen tekemättä jättäminen sekä asetuksessa tarkoitettujen lajien yksilön, sen osan tai johdannaisen maahantuonti tai maastavienti muun kuin hyväksytyyn rajanylityspaikan kautta. Lisäksi ehdotetaan momenttiin lisättäväksi uusi 5 kohta, jonka mukaan luonnonsuojelurikkomuksena rangaistavaa olisi myös neuvoston CITES-asetuksen liitteissä A tai B tarkoitettujen eläimen tai kasvin tai sen osan tai johdannaisen ostaminen, tarjoaminen ostettavaksi, hankkiminen kaupallisiin tarkoituksiin, esittely julkisesti kaupallisessa tarkoituksessa, käyttö taloudellisessa hyötymistarkoituksessa, myyminen, hallussapito myyntiä varten, tarjoaminen ja kuljettaminen myytäväksi mainitun asetuksen 8 artiklan vastaisesti.

Edellä esitetyn lisäksi lakiin ehdotetaan tehtäväksi seuraavat teknisluonteiset tarkistukset:

Luonnonsuojelulain 19 §:n 1 momenttiin on lain suomenkieliseen tekstiin jäänyt termi luonnonsäästiö. Termi ehdotetaan muutettavaksi luonnonpuistoksi yhdenmukaisesti muun lain kanssa.

Luonnonsuojelulain 37 §:ssä on säädetty lain 6 luvun soveltamisalasta. Pykälän 1 momentin mukaan luvun säännöksiä sovelletaan Suomessa luonnonvaraisina esiintyviin eläin- ja kasvilajeihin lukuunottamatta metsästyslain 5 §:ssä tarkoitettuja riistaeläimiä ja rauhoittamattomia eläimiä sekä taloudellisesti hyödynnettäviä kaloja. Uhanalaisten eläinten kansainvälistä kauppaa koskevassa 44 §:ssä tarkoitetuista lajeista pääosa ei ole Suomessa luonnonvaraisesti esiintyviä lajeja. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että 44 §:n soveltamisalasta säädettäisiin mainitussa py-

kälässä.

Natura 2000 -verkostoa koskevassa luonnonsuojelulain 64 §:n 3 momentissa viitataan lain muutoksenhakua koskevan 61 §:n 1, 3 ja 5 momentteihin. Eduskuntakäsittelyssä muutoksenhakua koskevaa pykälää muutettiin, jolloin viittaussäännös jäi virheelliseksi. Momenttiviittaus ehdotetaan näiltä osin korjattavaksi siten, että siinä viitattaisiin pykälän 1, 3 ja 4 momentteihin.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ympäristöministeriön ja tieteellisen viranomaisen tehtävää hoitamaan ehdotettavan Helsingin yliopiston Luonnontieteellisen keskusmuseon välillä käydyissä neuvotteluissa on arvioitu, että tieteellisen viranomaisen tehtävän hoitaminen edellyttäisi enintään noin kahden henkilötyökuukauden työpanosta vuosittain. Arvio perustuu vuosien 1995-1996 aikana maahan tuotujen ja maasta vietyjen CITES-sopimuksessa tarkoitettujen lajien yksilöiden lukumäärään. Lisäksi Luonnontieteelliselle keskusmuseolle saattaa aiheutua yksittäistapauksessa erityiskustannuksia kuten matkakuluja. Aiheutuvat kulut on tarkoitus korvata ympäristöministeriön toimintamenoista.

3. Asian valmistelu

3.1 Valmisteluvaiheet

Valtioneuvosto on valtiopäiväjärjestyksen 54 §:n mukaisesti lähettänyt kirjelmällään 15 päivänä kesäkuuta 1995 (U 15/1995) eduskunnalle tiedoksi Euroopan yhteisöjen komission tekemän ehdotuksen luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien yksilöiden hallussapitoa ja kauppaa koskevaksi neuvoston asetukseksi.

Esityksestä on hallitusmuodon 77 §:n mukaisesti pyydetty lausunto Helsingin yliopiston konsistorilta. Lausunto on lisäksi pyydetty valtioneuvoston kanslialta, kaikilta ministeriöiltä, Suomen ympäristökeskukselta, Luonnontieteelliseltä keskusmuseolta, tullihallitukselta, alueellisilta ympäristökeskuksilta sekä Metsähallitukselta.

3.2 Lausunnot

Esityksestä annetut lausunnot ovat olleet myönteisiä ja Helsingin yliopiston luonnontieteellistä keskusmuseota on pidetty sopivana tieteellisen viranomaisen tehtävään. Oikeusministeriö on kiinnittänyt huomiota rangaistussäännösten muotoiluun. Oikeusministeriön huomautukset on otettu huomioon hallituksen esityksen laadinnassa.

4. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Luonnonsuojeluasetusta on tarkoitus samassa yhteydessä täydentää siten, että asetukseen lisätään uusi 23a §, jossa nimetään ne rajanylityspaikat, joiden kautta neuvoston CITES-asetuksessa tarkoitettujen lajien yksilöt, niiden osat tai johdannaiset on tuotava maahan kolmannelta maasta ja vietävä maasta kolmanteen maahan.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1997 tai myöhemmin hetken jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

luonnonsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 joulukuuta 1996 annetun luonnonsuojelulain (1096/1996) 19 §:n 1 momentti, 37 §:n 1 momentti, 44 §, 58 §:n 2 momentin 3 kohta ja 64 §:n 3 momentti, *lisätään* uusi 44a § sekä 58 §:n 2 momenttiin uusi 4 ja 5 kohta seuraavasti:

19 §

Hoito- ja käyttösuunnitelma

Kansallispuiston hoidon ja käytön järjestämistä varten on laadittava hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa määritellään toimenpiteet puiston perustamistavoitteiden toteuttamiseksi. Hoito- ja käyttösuunnitelma voidaan laatia myös luonnonpuistolle ja muulle luonnonsuojelualueelle.

37 §

Soveltamisala

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan Suomessa luonnonvaraisina esiintyviin eläin- ja kasvilajeihin lukuun ottamatta metsästyslain 5 §:ssä tarkoitettuja riistaeläimiä ja rauhoittamattomia eläimiä sekä taloudellisesti hyödynnettäviä kaloja. Tästä poiketen 44 §:n ja 49 §:n soveltamisalasta säädetään mainituissa pykälissä.

44 §

Uhanalaisten lajien kansainvälinen kauppa

Luonnonvaraisten kasvien ja eläinten suojelemisesta niiden kauppaa sääntelemällä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 338/97 tarkoitettujen eläin- ja kasvilajien yksilöiden, niiden osien tai johdannaisten maahantuonnista, maastaviennistä, jälleenviennistä ja kauttakuljetuksesta, sekä niiden kaupasta, tarjoamisesta kaupaksi, hallussapidosta kaupallisessa tarkoituksessa,

julkisesta näytteillepanosta kaupallisessa tarkoituksessa ja kuljetuksesta myytäväksi on voimassa, mitä mainitussa asetuksessa säädetään.

Ympäristöministeriö on 1 momentissa tarkoitettussa Euroopan yhteisön asetuksessa tarkoitettu hallintoviranomainen. Lupien ja todistusten myöntämistä koskeissa asioissa mainitussa asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on kuitenkin Suomen ympäristökeskus. Helsingin yliopiston Luonnontieteellinen keskusmuseo on mainitussa asetuksessa tarkoitettu tieteellinen viranomainen.

Ympäristöministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettun Euroopan yhteisön asetuksen täytäntöönpanemisesta. Ministeriö voi antaa Luonnontieteelliselle keskusmuseolle mainitun asetuksen täytäntöönpanoon liittyviä asiantuntijatehtäviä.

Tullilaitoksen tehtävänä on valvoa, että maahantuonnissa, maastaviennissä, jälleenviennissä ja kauttakuljetuksessa noudatetaan Euroopan yhteisön asetuksia.

44 a §

Hyväksytyt rajanylityspaikat

Euroopan yhteisön ulkopuolisista maista (*kolmannet maat*) Suomeen tuotavat sekä Suomesta kolmansiin maihin vietävät 44 §:n 1 momentissa tarkoitettussa Euroopan yhteisön asetuksessa tarkoitettut eläimet ja kasvit, niiden osat ja johdannaiset on tuotava maahan ja vietävä maasta hyväksytyjen rajanylityspaikkojen kautta, jollei asetuksella toisin säädetä. Tulliviranomaisten on ohjattava mainitussa Euroopan yhteisön asetuk-

sessä tarkoitettujen lajien yksilöt, niiden osat ja johdannaiset tullivalvonnassa hyväksytylle rajanylityspaikalle.

Asetuksella annetaan Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen edellyttämät tarkemmat määräykset hyväksytyistä rajanylityspaikoista.

58 §

Rangaistukset

 Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

3) tuo maahan, vie maasta tai kuljettaa Suomen alueen kautta 44 §:n 1 momentissa tarkoitettussa Euroopan yhteisön asetuksessa tarkoitettun eläimen tai kasvin taikka sen osan tai johdannaisen ilman mainitussa asetuksessa edellytettyä lupaa tai todistusta, tai jättää noudattamatta mainitussa luvassa tai todistuksessa asetettuja ehtoja, taikka

4) tuo maahan kolmannesta maasta tai vie maasta kolmanteen maahan 44 §:n 1 momentissa tarkoitettussa Euroopan yhteisön asetuksessa tarkoitettun eläimen tai kasvin taikka sen osan tai johdannaisen muun kuin

tämän lain nojalla hyväksytyyn rajanylityspaikan kautta taikka jättää tekemättä mainitussa asetuksessa edellytetyn tuonti-ilmoituksen, taikka

5) ostaa, tarjoaa ostettavaksi, hankkii kaupallisiin tarkoituksiin, esittelee julkisesti kaupallisessa tarkoituksessa, käyttää taloudellisessa hyötymistarkoituksessa, myy, pitää hallussa myyntiä varten, tarjoaa tai kuljettaa myytäväksi 44 §:n 1 momentissa tarkoitettun Euroopan yhteisön asetuksen liitteissä A tai B tarkoitettun eläimen tai kasvin taikka sen osan tai johdannaisen mainitun asetuksen artiklan 8 vastaisesti,

 64 §

Natura 2000 -verkosto

 Valitusoikeudesta valtioneuvoston päätöksestä on vastaavasti voimassa, mitä 61 §:n 1, 3 ja 4 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 199 .

Helsingissä 15 päivänä toukokuuta 1997

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa
 Pääministeri

PAAVO LIPPONEN

Ympäristöministeri *Pekka Haavisto*

Laki

luonnonsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 joulukuuta 1996 annetun luonnonsuojelulain (1096/1996) 19 §:n 1 momentti, 37 §:n 1 momentti, 44 §, 58 §:n 2 momentin 3 kohta ja 64 §:n 3 momentti, *lisätään* uusi 44a § sekä 58 §:n 2 momenttiin uusi 4 ja 5 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 §

Hoito- ja käyttösuunnitelma

Kansallispuiston hoidon ja käytön järjestämisestä varten on laadittava hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa määritellään toimenpiteet puiston perustamistavoitteiden toteuttamiseksi. Hoito- ja käyttösuunnitelma voidaan tarvittaessa laatia myös luonnonsäästölle ja muulle luonnonsuojelualueelle.

Kansallispuiston hoidon ja käytön järjestämisestä varten on laadittava hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa määritellään toimenpiteet puiston perustamistavoitteiden toteuttamiseksi. Hoito- ja käyttösuunnitelma voidaan laatia myös *luonnonpuistolle* ja muulle luonnonsuojelualueelle.

37 §

Soveltamisala

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan Suomessa luonnonvaraisina esiintyviin eläin- ja kasvilajeihin lukuun ottamatta metsästyslain 5 §:ssä tarkoitettuja riistaeläimiä ja rauhoittamattomia eläimiä sekä taloudellisesti hyödynnettäviä kaloja. Tästä poiketen 49 §:n soveltamisalasta säädetään mainitussa pykälässä.

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan Suomessa luonnonvaraisina esiintyviin eläin- ja kasvilajeihin lukuun ottamatta metsästyslain 5 §:ssä tarkoitettuja riistaeläimiä ja rauhoittamattomia eläimiä sekä taloudellisesti hyödynnettäviä kaloja. Tästä poiketen 44 §:n ja 49 §:n soveltamisalasta säädetään *mainituissa pykälissä*.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

44 §

Uhanalaisten lajien kansainvälinen kauppa

Ympäristöministeriö on luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen soveltamisesta yhteisössä annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 3626/82 tarkoitettu hallintoviranomainen. Lupien ja todistusten myöntämistä koskevissa asioissa asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on kuitenkin Suomen ympäristökeskus. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä Euroopan yhteisön mainitun asetuksen ja villieläimistön ja -kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen soveltamiseksi yhteisössä vaadittujen yhdenmukaisten asiakirjojen myöntämistä ja käyttöä koskevan komission asetuksen (ETY) N:o 3418/83 täytäntöönpanemisesta.

Tullilaitoksen tehtävänä on valvoa, että maahantuonnissa, maastaviennissä, jälleenviennissä ja kauttakuljetuksessa noudatetaan yhteisön asetuksia.

Luonnonvaraisten kasvien ja eläinten suojelemisesta niiden kauppaa sääntelemällä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 338/97 tarkoitettujen eläin- ja kasvilajien yksilöiden, niiden osien tai johdannaisten maahantuonnista, maastaviennistä, jälleenviennistä ja kauttakuljetuksesta, sekä niiden kaupasta, tarjoamisesta kaupaksi, hallussapidosta kaupallisessa tarkoituksessa, julkisesta näytteillepanosta kaupallisessa tarkoituksessa ja kuljetuksesta myytäväksi on voimassa, mitä mainitussa asetuksessa säädetään.

Ympäristöministeriö on 1 momentissa tarkoitettussa Euroopan yhteisön asetuksessa tarkoitettu hallintoviranomainen. Lupien ja todistusten myöntämistä koskevissa asioissa asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on kuitenkin Suomen ympäristökeskus. *Helsingin yliopiston Luonnontieteellinen keskusmuseo on asetuksessa tarkoitettu tieteellinen viranomainen.*

Ympäristöministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettun Euroopan yhteisön asetuksen täytäntöönpanemisesta. Ministeriö voi antaa Luonnontieteelliselle keskusmuseolle asetuksen täytäntöönpanoon liittyviä asiantuntijatehtäviä.

Tullilaitoksen tehtävänä on valvoa, että maahantuonnissa, maastaviennissä, jälleenviennissä ja kauttakuljetuksessa noudatetaan Euroopan yhteisön asetuksia.

44a §

Hyväksytyt rajanylityspaikat

Euroopan yhteisön ulkopuolisista maista (kolmannet maat) Suomeen tuotavat sekä Suomesta kolmansiin maihin vietävät 44 §:n 1 momentissa tarkoitettussa Euroopan yhteisön asetuksessa tarkoitettut eläimet ja kasvit, niiden osat ja johdannaiset on tuotava maahan ja vietävä maasta hyväksytyjen rajanylityspaikkojen kautta, jollei asetuksella toisin säädetä. Tulliviranomaisten on ohjattava mainitussa Euroopan yhteisön asetuksessa tarkoitettujen lajien yksilöt, niiden osat ja johdannaiset tullivalvonnassa hyväksytyille

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*rajanylityspaikalle.**Asetuksella annetaan Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen edellyttämät tarkemmat määräykset hyväksytyistä rajanylityspaikoista.*

58 §

Rangaistukset-----
Joka tahallaan tai huolimattomuudesta-----
Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

3) tuo maahan, vie maasta tai kuljettaa Suomen alueen kautta eläimen tai kasvin taikka sen osan tai johdannaisen ilman 44 §:ssä tarkoitetuissa asetuksissa edellytetyä lupaa tai todistusta,

3) tuo maahan, vie maasta tai kuljettaa Suomen alueen kautta 44 §:n 1 momentissa tarkoitettussa Euroopan yhteisön asetuksessa tarkoitettun eläimen tai kasvin taikka sen osan tai johdannaisen ilman mainitussa asetuksessa edellytettyä lupaa tai todistusta, tai jättää noudattamatta mainitussa luvassa tai todistuksessa asetettuja ehtoja, taikka

4) tuo maahan kolmanteen maahan 44 §:n 1 momentissa tarkoitettussa Euroopan yhteisön asetuksessa tarkoitettun eläimen tai kasvin taikka sen osan tai johdannaisen muun kuin tämän lain nojalla hyväksytyyn rajanylityspaikan kautta taikka jättää tekemättä mainitussa asetuksessa edellytetyn tuonti-ilmoituksen, taikka

5) ostaa, tarjoaa ostettavaksi, hankkii kaupallisiin tarkoituksiin, esittelee julkisesti kaupallisessa tarkoituksessa, käyttää taloudellisessa hyötymistarkoituksessa, myy, pitää hallussa myyntiä varten, tarjoaa tai kuljettaa myytäväksi 44 §:n 1 momentissa tarkoitettun Euroopan yhteisön asetuksen liitteissä A tai B tarkoitettun eläimen tai kasvin taikka sen osan tai johdannaisen mainitun Euroopan yhteisön asetuksen artiklan 8 vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole luonnon-
suojelurikoksena rangaistava, *luonnonsuoje-*
lurikkomuksesta sakkoon.

64 §

Natura 2000 -verkosto-----
Valitusoikeudesta valtioneuvoston päätöksestä on vastaavasti voimassa, mitä 61 §:n 1, 3 ja 5 momentissa säädetään.-----
Valitusoikeudesta valtioneuvoston päätöksestä on vastaavasti voimassa, mitä 61 §:n 1, 3 ja 4 momentissa säädetään.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
199 .

Asetus

luonnonsuojeluasetuksen muuttamisesta

Ympäristöministerin esittelystä

lisätään 14 päivänä helmikuuta 1997 annettuun luonnonsuojeluasetukseen (190/1997) uusi 23a § seuraavasti:

23 a §

Hyväksytyt rajanylityspaikat uhanalaisten lajien yksilöiden maahantuonnissa ja maastaviennissä

Luonnonsuojelulain 44a §:ssä tarkoitetut hyväksytyt rajanylityspaikat luonnonvaraisien kasvien ja eläinten suojelemisesta niiden kauppaa sääntelemällä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 338/97 tarkoitettujen eläinten, niiden osien tai johdannaisten maahantuonnissa Euroopan yhteisön ulkopuolisista maista (*kolmannet maat*) sekä maastaviennissä kolmansiin maihin ovat:

- 1) Helsinki, satama;
- 2) Helsinki-Vantaan lentoasema;
- 3) Nuijamaa;
- 4) Kilpisjärvi; sekä
- 5) Raja-Jooseppi.

Luonnonsuojelulain 44a §:ssä tarkoitetut hyväksytyt rajanylityspaikat 1 momentissa tarkoitettussa Euroopan yhteisön asetuksessa tarkoitettujen kasvien, niiden osien tai johdannaisten maahantuonnissa kolmansista maista sekä maastaviennissä kolmansiin maihin ovat:

- 1) Helsinki, satama;
- 2) Helsinki-Vantaan lentoasema;
- 3) Turku; sekä
- 4) Nuijamaa.

Tämä asetus tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1997.

